

צפּוֹרֵת / ח"נ ביאליק'

1. כָּל־הָעוֹלָם טוֹבֵעַ בְּאוֹר וּבִשְׂרִיר,
אוֹצְרוֹת חַיִּים לֹא־שְׁעָרֵתִים מְסַבֵּיב מִתְרַחֲשִׁים,
וּבְמִשְׁעַל הַנִּמְתָּח בֵּין יַעַר וְנִיר
שְׁנִינוּ הוֹלְכִים וּמַחֲשִׁים.
5. אָנוּ הוֹלְכִים וְהוֹלְכִים, לְשִׁבְלֵנוּ אֵין קֵץ,
אֶפְפוֹנוּ שְׁבָלִים, כְּתָרוֹנוּ צְפּוֹרוֹת,
וּבַחֲנִיתוֹת שֶׁל־זָהָב יִפְגְּעֵנוּ כָּל־עַץ
וּבְצִאֲלֵי צְמָרוֹת.

- הַדְּמוּת כְּרוֹב אִם עַב קֵלָה בְּרוּם עוֹלָם רִפְרָפָה?
10. אַךְ גַּם־הִיא חִישׁ הַפְּלִיגָה לְמַדִּינַת הַיָּם –
וְאֵת־הַרְהוּרֵי הַטְּהוֹר כְּמוֹהָ וְרָם
נִשְׂאָה עִמָּה לְנֹצַח עַל־כְּתֻפָּה.
וְשׁוֹב זֶהר רְקִיעַ, וְשׁוֹב תְּכֵלֶת בְּלִי־סוּף,
אֵת הוֹלְכֵת בְּרֹאשׁ וְאֵנִי כְּרוֹךְ אַחֲרֶיהָ,
15. וּבְקִמּוֹתָיו הַמְּלֵאוֹת הַשְּׁתָרַע הַנוֹף,
וְהַכֵּל בְּהִיר בּוֹ כְּמוֹ בְּעֵינֶיהָ.

- רָגַע אֶחָד לִי נִדְמָה: בַּיַּעַר הַלְזוֹ,
הַמְּאֲפִיל וּמְשִׁיב צְנָתוֹ עָלֵינוּ,
גְּנוֹז מְטָמוֹן מְסֻתָּרִים, הַמְּשֻׁמָּר מֵאֵז
20. וּמַעוֹלָם לְשִׁנּוּי –
פְּתָאֵם רַחֲפָה הַקָּמָה – וּמִפָּה אֲלִי־פָה
עָבַר רֶטֶט קְרָנִים עַל־פְּנֵי הָאוּקְיָנוֹס.
הוֹ, מִי הַשְּׁלִיג עָלֵינוּ – וּבִשְׁפַע כָּזָה,
חֵיל צְפּוֹרוֹת לְבָנוֹת?

25. וְהִנֵּה נִקְלָעָה צְפּוֹרֵת כְּפָרַח בְּקִצָּה
שְׁעַר מַחְלַפְתָּךְ הַמְּפֹזָה עַל־הַמַּחְגָּרֵת,
וּכְמוֹ רַמְזָה לִי: בַּחּוֹר, קוּם שְׂקָה־לָּהּ, וּדְמָה
אֲלֵי הַצְּפּוֹרֵת!

"נִיר" = שדה חרוש;
"מַחֲשִׁים" = מַחֲשָׁה = שותק;
"אֶפְפוֹנוּ... כְּתָרוֹנוּ" = הקיפו, סובבו אותנו;
"צְפּוֹרוֹת" = רבים של צְפָרֶת = פרפר;
"חֲנִיתוֹת" = ענפים מיוחדים שדומים לחניתות;
"יִפְגְּעֵנוּ" = נתקל בנו; "צִאֲלֵי צְמָרוֹת" = הצללים
של צמרות העצים;
"כְּרוֹב" = מלאך; "בְּרוּם" = במרומי;

"קִמּוֹתָיו" = קָמָה = תבואה לפני הקציר;

"הַלְזוֹ" = ההוא;

"גְּנוֹז מְטָמוֹן מְסֻתָּרִים" = מסתתר אוצר סודי;

"רַחֲפָה" = רעדה, רטטה; "וּמִפָּה אֲלֵי פָה" = מקצה
לקצה;

"מַחְלַפְתָּךְ" = מַחְלָפָה = צְמָה; "הַמְּפֹזָה" = קופצת
בעליות; "הַמַּחְגָּרֵת" = חגורה; "שְׂקָה" = צורת
הציווי של לנשק; "דְּמָה אֲלֵי" = היה דומה לך;

1 חיים נחמן ביאליק – חי בשנים 1873-1934, היה משורר, סופר, מסאי, מתרגם ועורך. זכה לתואר "המשורר הלאומי" בשל השפעתו הרבה על התרבות היהודית המודרנית. ביאליק התחנך על ברכי היהדות, אך בבגרותו עזב את העולם הדתי של בית המדרש והיהדות ועבר להשכלה, אך גם ממנה התאכזב. ביאליק עלה לארץ ב-1924, התגורר בתל אביב ותרם רבות ליישוב מבחינה תרבותית וספרותית.

"תלוּאָה" = תלויה, אינה יציבה;

"מחלפתך משובה" = צמתך השובבה ;

"אַשְׁרִיּוֹ" = אַשְׁרָה = עץ שנטעו הכנענים לכבוד האלה
אשרה, אלת הפריון; "אַפִּיקָה" = אביע.

אולם את – ההרגשת בצפרת ובי?
30. ההרגשת, כי גם נפשי נתונה בשבי,
ומפרפרת ותלוּאָה, ומצפה לישועה
במחלפתך הקלועה?

ובעיניך שוב אציץ ואבקש שם תשובה –
וכבתחלה הן צנועות, שתי יוני החן;
35. מה לי צניעות עיניך – ומחלפתך משובה,
היא אומרת לי: הן!
מהרי, מהרי, אחותי, נבואה היערה,
תחת חפת אשריו לך כל נפשי אפיקה,
ואת כל אהבתי התלוּיָה בשערה
40. נמית שנינו בנשיקה.

מרווי, תמוז, תרס"ד

נושא השיר: שיר אהבה, כשהטבע מהווה רקע לשיר ולתהליך שעובר הדובר עם אהובתו בלכתם ביער. הדובר קולט את מראות הטבע ההרמוניים שסביבם: שיבולים, ציפורות (= פרפרים), למעלה עב קלה, זוהר הרקיע וכיוצ"ב, ובין כל זה משתלבת נערתו. נפשו של הדובר נתונה בשבי הנערה כמו הציפורת שנלכדה בצמתה. בתהליך שעובר הדובר הוא בק **ונפליקט**, מצד אחד הוא רוצה באהבה הרוחנית הנעלה, אך מצד שני הוא חש שהרהורו הטהור הורחק ממנו. הוא מוצף בהרהורי חטא, במשאלות ארוטיות אסורות והשיר מסתיים בבקשתו ממנה לממש את האהבה.

משמעות כותרת השיר "צפרת":

- ברובד **ההתרחשות בשיר:** הזוג פוסע בטבע הרוחש חיים וחיוניות, וסביבם מתעופפת להקה של ציפורות לבנות, ולאחר מכן ציפורת אחת נלכדת במחלפתה (= בצמתה) של הנערה.
- ברובד **הסמלי-מטפורי:**
 - א. נפש הדובר מפרפרת ולכודה בכמיהתו היצרית לנערה – כמו הציפורת המפרפרת בצמת הנערה.
 - ב. על פי אחד הפירושים (של עדי צמח), ה**ציפורת** (וקרן השמש) בשירי ביאליק **מסמלת את האהבה הארצית-גשמית-חושנית** אשר אליה משתוקק הדובר.
 - ג. כמו כן, האהבה כמו הציפורת בשיר היא קלה, נעימה, אך בין רגע יכולה להיכנס למלכודת ולהיפגע, **או** באותה מידה יכולה להתעופף ולהיעלם.

הסבר הבתים בשיר

יש לשים לב ש**מבנה השיר הוא מהכלל לפרט:**

מחוייית ההתמזגות עם הטבע האין-סופי ← עד לחוויה האינטימית עם האהובה;
מהמשאלה הנרמזת ← עד לאמירה המפורשת על מימוש האהבה עמה.

בית א - הזוג מתהלך בשבילים האין-סופיים בטבע

התמונה המצטיירת היא שהדובר ונערתו הולכים בטבע הרוחש חיים וחיוניות מכל עבר: יער, ניר, שיבולים זהובות, ציפורות ועצים המוצפים באור זהוב. הטבע צבעוני ומואר. קלילות פסטורלית זו משתלבת עם הלך רוחו המרומם של הדובר: "כָּל הָעוֹלָם טוֹבֵעַ בְּאֹר וּבְשִׁיר" - השיר הוא שירת נפשו הזורמת בחדווה עם הטבע ועם נערתו.

הוא חש שמסביבו מתרחשים "אוֹצְרוֹת חַיִּים לֹא שְׁעָרְתִּים" - הוא מגלה את יפי העולם ואת יפי האהבה. היסודות השונים בטבע הם בתנועה מתמדת, דבר הבא לידי ביטוי בריבוי הפעלים המיוחס לטבע: "מִתְרַחֲשִׁים... אֶפְפוֹנוּ... כְּתֵרוֹנוּ... יִפְגְּעֵנוּ..." - כך גם הוא ונערתו נמצאים בתנועה ושלוש פעמים חוזרת המילה "הוֹלְכִים". הליכתם היא בין השבילים האין-סופיים: "אֲנִי הוֹלְכִים וְהוֹלְכִים, לְשִׁבְלֵנוּ אֵין קֶץ", עניין זה מבטא את משאלתו שחויית ההליכה הקסומה עם אהובתו, כדרך חיים משותפת, תימשך לנצח. ומהבית השני משתמע שהיא זו המובילה: "אֶת הוֹלְכֵת בְּרֵאשִׁי וְאֲנִי כְרוּךְ אַחֲרֶיהָ" (שורה 14).

הם שלווים, אין להם צורך במילים, לכן הם שותקים (= "וּמְחֹשִׁים"), או אולי זו שתיקה של מבוכה. על אף התיאור השלֵו, המילים: "... כְּתֵרוֹנוּ ... חֲנִיתוֹת ... יִפְגְּעֵנוּ" הן מתחום המלחמה ומרמזות על המתח המיני ביניהם או על המאבק/הקונפליקט בין האהבה הארוטית-יצרית, לבין האהבה הרוחנית-נפשית, הטהורה מכל יצר מיני.

בית ב - מעבר לעולמו הפנימי של הדובר, הנפרד מהרהורו הטהור

גם בבית זה ניתן לחוש בקונפליקט של הדובר המתבטא מצד אחד בהרהוריו הטהורים על אהבה רוחנית-נעלה - כנגד הרהורי חטא ומשאלות ארוטיות אסורות המציפות אותו בגלל הקשר הנרקם עם נערתו. קונפליקט זה בא לידי ביטוי בתמונה המטפורית של הענן הנעלם: בשירת ביאליק העָב (= ענן) הקֵלָה היא סמל לעולם הילדות, לטוהר. הבית פותח בשאלה רטורית: "אִם עַב קֵלָה בְרוֹם עוֹלָם רְפָרְפָה?" - הוא חש שהעָב הפליגה הרחק, ונשאה יחד עמה לנצח את הרהורו הטהור. מכאן שתם עידן התום, האהבה היצרית ניצחה.

בשני הבתים הראשונים - הצבעים השולטים הם צבעי האור והזהב: של שיבולים זהובות, של עצים מוצפים אור זהוב (= "וּבְחֲנִיתוֹת שֶׁל זָהָב יִפְגְּעֵנוּ כָּל עֵץ") וכן "זֶהָר רְקִיעַ". יסודות בהירים נוספים בטבע המקיף אותם: הציפורות הלבנות, הענן הלבן, "תְּכַלֵּת בְּלֵי סוּף" ובסוף הבית הדובר מסכם ואומר: "וְהִכַּל בְּהִיר בּוֹ כְמוֹ בְּעֵינֶיהָ" - בכך הדובר יוצר הקבלה בין הנוף הבהיר (ובו הקמות "הַמְלָאוֹת" = הבשלות), לבין עיני הנערה (בשירת ביאליק - הזוהר, האור והעיניים מתקשרים לאהבה הארוטית-ארצית).

בית ג - היסודות בטבע רומזים למשאלותיו הארוטיות הנסתרות

בבית הקודם הדובר נפרד מהרהורו הטהור; בבית זה נרמז שאת מקומו תפסו משאלותיו הארוטיות. הרמזים למשאלות הארוטיות:

- לדובר נדמה ש"..." ביער הלז, / המֵאֲפִיל וּמְשִׁיב צָנְתוֹ עָלֵינוּ, / גְּנוּז מְטֻמָּן מְסֻתְרִים, הַמְשָׁמֵר מָאֵז / וּמְעוֹלָם לְשִׁנְנוּ - "..."
- אפלוליות היער רומזת ליצריו המיניים האפלים;
- ובמטמון (= האוצר) שהיער שמר עבור שניהם - הוא רומז כנראה למקום המסתור שמספק היער (בגלל אילנותיו הרבים) לאוהבים כדי שיממשו את אהבתם.

- בשורות 21-22 הוא מתאר רֶטֶט העובר על פני אוֹקְיָנוֹס הַקָּמָה. זהו תיאור **מטונימי**² לרֶטֶט הארוטי שעובר בדובר כשחולפים בו "הרהורי חטא" על אהובתו.
- בסיום הבית הוא מתאר "חיל (= להקת) צְפָרוֹת לְבָנוֹת" שמקיף את הזוג כמו שלג. שפע הציפורות (= הפרפרים) הוא שוב תיאור **מטונימי** לפרפרי אהבה-ארוטיים שחש הזוג.

יש לשים לב שיסודות הטבע המתוארים הם מתחומים שונים:

יבשה – היער, הקמה; **ים** – הקמה מדומה לאוקיינוס; **מעלה** – חיל הציפורות הלבנות המופיעות מלמעלה; **מטה** – רֶחֶף הַקָּמָה; **קיץ** – רֶטֶט הקרניים; **חורף** – שלג של פרפרים לבנים. הרמיזה לתחומים השונים והמנוגדים מבטאת את **מערבולת החושים** שבה נתון הדובר (כאילו היה שיכור – ולא מין).

בית ד – הציפורת במחלפות שעה רמז ומטונימיה לכמיהתו אליה

מהתיאור הכללי של שפע הציפורות הלבנות בבית הקודם; בבית זה הדובר עובר ומתמקד בציפורת אחת שהיא למעשה **מטונימית** אליו. באמצעות שאלותיו המהוססות: "ההֲגֵשֶׁת בַּצְפָּרֹת נְבִי? / ההֲגֵשֶׁת, כִּי גַם נִפְשֵׁי נְתוּנָה בְּשָׁבִי, / וּמִכְרָפֶרֶת וּתְלוּאָה...?" הוא מנסה להבין אם תחושתיה דומות לתחושותיו.

ההקבלה בינו לבין הציפורת:

- הציפורת נלכדה בצמת הנערה – כפי שנפשו נתונה בשבי הנערה, התשוקה היצרית משתלטת עליו;
- גם פרפרי הציפורת הם מטונימיה לפרפרי נפשו, המתאוה למגע חושני עמה;
- הציפורת נצמדת אליה וכאילו נושקת לה ובכך רומזת לו: "בְּחֹר, קוֹם שֶׁקָּה לָּהּ, וּדְמָה / אֵלֵי הַצְּפָרֹת!" – רמיזתה היא למעשה משאלת לבו, הוא מנסה לרמוז לה על תשוקת לבו כלפיה.
- "...וּמִצָּפָה לִישׁוּעָה / בְּמַחְלָפֶתֶךָ הַקְּלוּעָה?" – הציפורת מצפה לישועה – כפי שהדובר מצפה לישועה במימוש התשוקה שלו אליה.

בית ה – קריאה מפורשת למגע ארוטי עמה

בבית הקודם הדובר רק רמז לה על תשוקתו אליה;

כאן הוא מביט בעיניה ומנסה לקלוט תשובה למשאלתו, אך הוא מבחין במסר כפול מבחינתה:

- בתחילה הן מביעות "צניעות" כ"שְׁתֵּי יוֹנֵי הַחֹן", אך
- הוא קולט גם שצמתה השובבה רומזת לתשובה חיובית: "היא אוֹמֶרֶת לִי: הֵן!" – הנערה מגלה נכונות לממש את האהבה הארוטית ביניהם.

ניגוד זה מבטא את הקונפליקט של הנערה, שהוא למעשה גם ה**קונפליקט** שלו בין האהבה התמימה – לרצונו לממש את היצר, כשהוא משליך עליה את רצונותיו. הדובר נלהב מרמיזתה החיובית, משמיע קריאות זרוז: "מִהָרִי, מִהָרִי, אַחֲוֵתִי..." ומזמין אותה לער.

² **מטונימיה** – החלפת מושג אחד במושג אחר השייך לאותו הקשר; הצגת דבר על ידי חלק האופייני לו; או החלפת סיבה בתוצאה או החלפת חפץ בתוכנו וכיוצא ב.

שם תחת חסות העצים שישמשו כחופה ("תחת חפת אֶשְׁרָיו") הוא יגשים את משאלתו הנועזת: "נְמִית שְׁנֵינוּ בְּנְשִׁיקָה" – הם יחוו את אובדן החושים בנשיקה הארוטית. אַן אולי הוא רומז שעם מימוש האהבה החושנית – תמות הרומנטיקה.

פרטים נוספים (בבית האחרון) **הרומזים** לבקשתו לממש את הארוטיקה עמה:

- הוא מזרז אותה ומכנה אותה אחותי: "מְהָרֵי, מְהָרֵי, אַחֹתִי" – **ארמז** לשיר השירים (מגילה שברובד הגלוי מציגה אהבה ארוטית), שם האהוב מזמין את הנערה למפגש אינטימי-ארוטי: "פְּתַחֵי לִי אַחֹתִי רְעֵיתִי יוֹנְתִי תַמְתִּי..." (שיר השירים ה' 2).
- "תחת חפת אֶשְׁרָיו" – נרמזת כאן תמונה של חופת הנישואין. כמו כן, עץ האֶשְׁרָה הוא עץ שנטעו הכנענים ליד מזבח האלה אשרה, שהייתה אלת הפריזון.
- הביטוי "אֶהְיֶה תְלוּיָהּ בְּשַׁעְרָהּ" מזכיר את הביטוי "אהבה התלויה בדבר" – כלומר אהבה שהיא ממניע תועלת, רמז לאהבת הדובר לעלמה, שתלויה במניע תועלת-ימיני.
- "נְמִית שְׁנֵינוּ בְּנְשִׁיקָה" – **מטפורה** לחוויה של אובדן החושים באקט הארוטי.

לסיכום: ראינו בשיר את התהליך שעובר הדובר באופן הדרגתי ביחס לתשוקת לבו אל נערתו. הטבע בשיר מהווה תפאורה ורקע לתהליך שהוא עובר, וההתרחשויות בו מקבילות לתחושותיו. בתחילת השיר הטבע מתואר כמואר ובהיר, ועם אובדן הרהורו הטהור הוא מזכיר את ה"יער...המאֶפֶיל" – רמז ליצרים הארוטיים-האפלים המשתלטים עליו, ובסוף השיר הדובר אכן קורא לנערה לבוא עמו ליער, ולממש את מאווייו הארוטיים.

מבנה השיר

לשיר חמישה בתים, בכל בית שמונה שורות.

המבנה הוא **מהכלל אל הפרט**: נקודת המבט של הדובר הולכת ומצטמצמת. "כָּל הָעוֹלָם" ← הֵיעַר ← הַרְקִיעַ ← הַקְמָה ← חֵיל צְפָרוֹת ← הַצְפָּת האחת במחלפות שיערה ← בבית האחרון הדובר מתמקד בעיני האהובה "וּבְעֵינַיִךְ" ← ולבסוף הנְשִׁיקָה הממיתה.

מבנה זה מבטא את התהליך הנפשי שעבר הדובר מחוויית טבע כללית עם אהובתו ← אט־אט הדובר מתמקד בחוויה האינטימית עמה; ומההבעה הנרמזת למשאלתו למימוש אהבתם ← מגיע לאמירה הגלויה.

החריזה בשיר: לרוב חריזה מסורגת = חריזה שמובאת בסרוגין כמו "ויבְשִׁיר – מְתַרְחֵשִׁים – וְנִיר – וּמְחַשִּׁים..." וכך הלאה (בית א'); לעתים החריזה צמודה: "נְבִי – בְּשִׁבִי; לִישׁוּעָה – הַקְלוּעָה" (שורות 29-32).

סימני השאלה וסימני הקריאה בשיר

סימני השאלה בבתי ב, ג, ד – מבטאים את חוסר הביטחון ואת ההיסוס ביחסי הדובר אל האהובה.

סימני הקריאה מיוחסים כביכול לציפורת (בבית ד) ולצמתה (בבית ה), והן המניע החיצוני המאיץ בו לגלות תעוזה והחלטיות בחיזוריו המיניים אחר הנערה.

שאלות על השיר "צפנת"

1. תאר את מערכת היחסים בין הדובר לבין הנמענת בשיר, והסבר את דרכי העיצוב של מערכת יחסים זו לאורך השיר.
2. הסבר והדגם על פי השיר את תשוקת הדובר אל הנמענת ואת הקונפליקט הכרוך במימושה. בתשובתך התייחס גם לאמצעים האמנותיים המבטאים את רגשותיו.
3. הסבר מהי התמונה המרכזית המופיעה בשיר, וכיצד היא באה לידי ביטוי. הסבר גם את הזיקה בין התמונה לבין משמעות השיר.
4. הסבר כיצד תיאורי הטבע ותיאור הצפנת בשיר מבטאים את תשוקת לב הדובר. הדגם את דבריך על פי השיר.

שאלה: הסבר כיצד תיאורי הטבע ותיאור הצפנת בשיר מבטאים את תשוקת לב הדובר. הדגם את דבריך על פי השיר.

תשובה:

השיר "צפנת" מאת **ביאליק** הוא שיר אהבה, כשהטבע מהווה רקע ותפאורה ל"סיפור האהבה" הנרקם בין הדובר לבין הנמענת בשיר. תיאורי הטבע מלמדים גם על התהליך שעובר הדובר עמה בלכתם ביער. בתהליך זה הדובר חש שהרהורו הטהור הורחק ממנו. הוא מוצף בהרהורי חטא, במשאלות ארוטיות אסורות בנוגע לנערתו, והשיר מסתיים בבקשתו ממנה לממש את האהבה.

בתמונה המרכזית בשיר ניתן לראות שהדובר ונערתו הולכים בטבע הרוחש חיים וחיוניות מכל עבר: יער, ניר, שיבולים זהובות, ציפורות ועצים המוצפים באור זהוב. הטבע פסטורלי, צבעוני ומואר, והוא משתלב עם הלך רוחו המרומם של הדובר, הנהנה מהטיול עם נערתו בשבילים האין־סופיים. בטיול המשותף הוא מגלה את יופיו של הטבע ואת יפי האהבה.

יש **הקבלה בין הטבע לבין הזוג** הנראה על רקע הנוף: הטבע דינמי, דבר הבא לידי ביטוי ב**ריבוי הפעלים** המלמד כאילו שהיסודות השונים בו הם בתנועה מתמדת: "**מתרחשים... אפפנו... קתרונו... יפגענו...**" – כך גם הוא ונערתו נמצאים בתנועה. מהבית השני משתמע שהיא זו המובילה: "**את הולקת בראש ואני קרוך אחריך**" – בכך הוא מתכוון גם שהוא נמשך אליה ואל אהבתה. **החזרה** על המילה "**הולכים**" (שלוש פעמים) בין השבילים האין־סופיים, מבטא את משאלתו שהליכתו עמה בטבע הקסום תימשך לנצח.

הדובר יוצר הקבלה בין היסודות הבהירים, השופעים אור בטבע לבין עיני הנערה: "**והכל בְּהִיר בּוֹ כְּמוֹ בְּעֵינֶיךָ**".

תיאורי הטבע משקפים גם את **הקונפליקט** של הדובר בין האהבה הארוטית־יצרית, לבין האהבה הרוחנית־נפשית הטהורה מכל יצר מיני. כך לדוגמה בבית **א**, על אף התיאורים השלווים, המילים: "**... קתרונו ... הניתות ... יפגענו**" הן מתחום המלחמה ורומזות על המאבק/הקונפליקט בנפשו.

כמו כן, בתחילת **בית ב** הוא מתאר את העב שהפליגה הרחק, ונשאה יחד עמה לנצח את הרהורו הטהור – מכך ניתן ללמוד על אובדן התמימות, על הרהורי החטא ועל משאלות ארוטיות אסורות שמשתלטות עליו בקשר הנרקם עם נערתו.

בבית ג באמצעות תיאורי הטבע אנו נרמזים על משאלותיו הארוטיות-נסתרות של הדובר:
 לדובר נדמה ש"... **בַּיעַר הַלֵּז, / הַמְּאָפִּיל וּמְשִׁיב צְנָתוֹ עָלֵינוּ, / גְּנוֹז מְטֵמוֹן מְסִתְרִים, הַמְּשָׁמֵר ... / לְשָׁנֵינוּ -**"
 - אפלוליות היער רומזת ליצריו המיניים האפלים כלפי נערתו;
 - היער שמר עבורם מטמון - רמז למקום המסתור שמספק היער (בגלל אילנותיו הרבים) לאוהבים כדי שיממשו את אהבתם.

בשורות 21-22 תיאור רטט העובר על פני אוקיינוס הקָמָה, הוא **מְטוֹנִימִיה** לרטט הארוטי שחש הדובר עם "הרהורי החטא" על אהובתו. ובסיום בית ג הוא מתאר חיל ציפורות לבנות שמקיף את הזוג, שוב **מְטוֹנִימִיה** לפרפרי אהבה-ארוטיים שחש הזוג.

בבית ד הדובר מתמקד בציפורת אחת שהיא שוב **מְטוֹנִימִית** אליו. הציפורת נלכדה בצמת הנערה, נדמה לו שהציפורת נצמדת אליה וכאילו נושקת לה. בכך היא רומזת לדובר שגם הוא יישק לה, וזו אכן משאלת לבו. בדומה לציפורת, גם הדובר חש שהוא נתון בשבי הנערה: "גַּם נַפְשִׁי נְתוּנָה בְּשָׁבִי, / וּמְפֹרֶרֶת וּתְלוּאָה ... -" ופרפרי הציפורת הם פרפרי נפשו למגע חושני עמה. וכפי שהציפורת "... מְצַפֶּה לִישׁוּעָה / בְּמַחְלָפֶתֶךָ הַקְּלוּעָה?" - כך גם הוא מייחל לישועתה, לממש את תשוקתו אליה.

בבית ה לדובר נדמה שצמתה השובבה של נערתו נענית בחיוב לחיזוריו, ולכן בהתלהבות הוא מזרז אותה: "מְהֵרֵי, מְהֵרֵי, אַחֲוִיתִי..." ומזמין אותה ליער.
 גם בסוף השיר יש לטבע תפקיד חשוב ב"סיפור האהבה" של הזוג: "תַּחַת חֶפֶת אֲשֶׁרֵינוּ" - נרמזת כאן תמונה של חופת הנישואין. כמו כן, עץ הָאֲשֶׁרָה הוא עץ שנטעו הכנענים ליד מזבח האלה אשרה, שהייתה אלת הפריון. שם תחת חסות העצים שישמשו כחופה, הוא יגשים את משאלתו הנועזת: "נָמִית שְׁנֵינוּ בְּנִשְׁיָקָה" - הם יחוו את אובדן החושים בנשיקה הארוטית.

לסיכום: ראינו בשיר את התהליך שעובר הדובר באופן הדרגתי ביחס לתשוקת לבו אל נערתו, שמשתלב היטב עם תיאורי הטבע. תיאורי הטבע מהווים למעשה תפאורה ורקע לחוויה החושנית בין הדובר לאהובתו, הם מבטאים את הקונפליקט שלו, והם גם מקבילים ומשלימים את רצונותיו הארוטיים של הדובר.
 בתחילת השיר הטבע מתואר כמואר ובהיר, ועם אובדן הרהורו הטהור הוא מזכיר את ה"יער... הַמְּאָפִּיל" - רמז ליצרים הארוטיים-האפלים המשתלטים עליו, ובסוף השיר הדובר אכן קורא לנערה לבוא עמו ליער, ולממש את מאוויו הארוטיים.

